

Posudek oponenta k uznání diplomové práce za práci rigorosní

Jméno autora rigorosní práce: Mgr. Matyáš Teodor Lucký

Téma a rozsah práce: Vývoj a další perspektivy drogových trestných činů (93 stran)

Datum odevzdání práce: 26. 2. 2019

Autor si pro svou práci zvolil téma drogové trestné činnosti. Ačkoliv se jedná o téma tradiční, neboť drogy a trestná činnost na ně navázaná doprovází člověka možná již celá tisíciletí, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. I v současnosti je třeba sledovat trendy trestní politiky a jejich vyústění v aktuální trestní úpravě ve vztahu k drogám (rozlišování měkkých a tvrdých drog v právní úpravě / míra postihu přípravných jednání k výrobě drog / problém stanovení spodní hranice trestnosti pro přechovávání drog / legislativní uchopení nových syntetických drog atd.). Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor k originálnímu a přínosnému zpracování tématu.

Autor v práci prokázal ještě dostatečné teoretické znalosti (byť s níže uvedenými výhradami), a to zejména z trestního práva hmotného, kriminologie a trestní politiky nutné k zvládnutí jeho tématu. Uchazeč prokázal ještě dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázal oddělit pro jeho práci podstatné zdroje od těch nepodstatných, byť mohl využít daleko většího počtu odborných článků na toto téma, jichž je opravdu velké množství. Při vytváření své práce autor používal standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, zejména analýzu textů a jejich komparaci, ačkoliv sám zvolené metody práce neuvádí.

Autor si v úvodu práce (překvapivě) výslovně nevytyčil žádné cíle, přesto však z něj (a dalšího textu práce) lze abstrahovat, že cílem práce bylo na základě analýzy historického vývoje právní úpravy a aktuálních statistických dat o užívání návykových látek z různých zemí světa zjistit, jak by měla být stanovena minimální hranice trestání držení drog. Tohoto úkolu se chopil s ohledem na charakter práce (až na níže uvedené výhrady) odpovědně a je možné konstatovat, že ve své práci těchto cílů dosáhl samostatně a způsobem, který odpovídá alespoň minimálním požadavkům na rigorosní práci.

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 93 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje sice 76 stran, nicméně při přepočtu na tzv. normostrany minimálního rozsahu dosahuje. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov. Text sám je přehledně strukturován do 6 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Zcela nelogicky a nestandardně však autor úvod práce označil jako první kapitolu, přičemž do něj také zahrnul představení základních pojmů („návyková látka“, „psychoaktivní látka“, „droga“ a „drogové trestné činy“), jež mělo být v samostatné (a první) kapitole. Druhá kapitola obsahuje (mezinárodní i vnitrostátní) historický exkurs do postihování drogové kriminality, třetí kapitola se pak věnuje jednotlivým drogovým deliktům obsaženým v § 283 – 289 trestního zákoníku. Těžiště (a nejzajímavější části práce) leží v následujících třech kapitolách, z nichž první (v pořadí 4.) předkládá čtenáři statistické údaje zejména ke škodlivosti jednotlivých návykových látek a prevalenci jejich užívání ve společnosti. 5. kapitola je sice označena jako „Právní úpravy vybraných evropských zemí“, ve skutečnosti však pojednává spíše o vybraných zahraničních politikách trestání výroby a držení drog. Poslední šestá kapitola obsahuje jednak názory dvou policistů a prof. Válkové, jednak autorovy úvahy nad aktuální trestní politikou ve vztahu k trestání držení návykových látek, jež autora vedou k závěru, že vhodnějším řešením je

dekriminalizace užívání návykových látek než přehnaná represe. Autor tak pro svou práci zvolil celkem logickou strukturu (až na uvedenou výhradu stran úvodu práce), která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Autor při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, což napomáhá lepšímu pochopení ze strany čtenáře.

Autor s ohledem na zvolené téma zvolil snad ještě dostatečný, ne vždy však reprezentativní okruh pramenů; naopak kladně lze hodnotit využití i zahraničních pramenů, což se v práci pozitivně odráží. Oponent ovšem postrádal více odkazů na odborné články (jak již zmiňoval výše), a to zejména v třetí kapitole.

Autor správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. V rozporu s citační normou fakulty ovšem cituje internetové zdroje, u nichž neuvádí datum zobrazení, což je u tohoto poměrně nestálého druhu informačního zdroje nezbytné pro jeho identifikaci. Oponent se pak na několika místech zejména ve třetí kapitole (komentáři k § 283 a násl. trestního zákoníku) nemohl zbavit dojmu, že uchazeč příliš důsledně neuvádí odkazy na prameny práce (k tomu srov. např. str. 32 – 33 a str. 41 - 42). Autor v práci využívá citační zkratky, ovšem poněkud zvláště (viz pozn. č. 52 a chybná citační zkratka v pozn. č. 60); každopádně užívání těchto zkratek jinak přispívá k lepší přehlednosti odkazů na prameny práce.

Autorský text uchazeče je relativně čtivý, stylistická úroveň práce je nadprůměrná. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb.

Hloubka autorem provedené analýzy problematiky drogových trestných činů je ještě dostatečná, kladně lze hodnotit, že uchazeč nejenže cizí názory přejímá, ale dokáže je i kriticky hodnotit a polemizovat s nimi. Oponent kladně hodnotí sympatickou snahu autora nevytvořit pouze kompilát názorů cizích autorů, ale přednést čtenáři svůj náhled na téma prostřednictvím svých úvah. Na druhou stranu musí oponent konstatovat, že autor se zřejmě lépe cítí v pasážích věnujících se politice trestání (a částečně kriminologických) než přímo trestně právních, které oponent shledává povšechnými. Autor nedokázal zcela „vytěžit“ některé problematické aspekty aktuální úpravy k vlastnímu vědeckému přínosu, které až příliš rychle odbývá. Tak např. problém protiústavnosti nařízení vlády k stanovení většího než malého množství návykové látky a s tím související nynější nekritická – a velmi problematická – aplikace sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu ČR jsou odbyté jedinou větou. Autor se tak nepozastavuje nad tím, že zatímco dříve byla limitní množství dána alespoň podzákonnou normou vyhlášenou ve sbírce zákonů, nyní jsou tyto limity dány obecně nezávazným stanoviskem, které lze dohledat jen při znalosti vyhledávání v judikatuře Nejvyššího soudu, navíc orgánem, jenž nemá plnit funkci normotvůrce. Uchazeč rovněž neřeší problematiku vyloučení jednočinného souběhu mezi jednotlivými drogovými delikty. Autor pak dle názoru oponenta nevhodně a bez bližšího vysvětlení (např. z důvodu omezení rozsahu práce) zužuje drogovou kriminalitu pouze na výrobu, držení a distribuci drog. Na druhou stranu oponent musí ocenit snahu uchazeče o získání velkého množství zajímavých statistických dat ze zahraničí, z nichž vychází při jím nastíněném řešení trestání užívání a přechovávání drog. Kapitoly 4 – 6 proto v tomto ohledu představují kvalitní zpracování tématu. Práce tak ve svém celku dle oponenta sice představuje velmi pěknou diplomovou práci, ale pouze hraničně dosahuje kvality práce rigorosní.

Výše uvedená pochybení a připomínky snižují hodnotu předložené práce do pásma (slabšího) průměru rigorosních prací. Přesto nelze autorovi upřít snahu a poctivou práci, které vedly ještě k dostačujícímu výsledku v podobě originálního a relativně podnětného zpracování tématu.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k uznání za práci rigorosní.

V Praze dne: 15. 1. 2023

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent